

A százéves Eörsi István köszöntése 2031-ben

1931-ben született: előrelátóan június 16-án. Szóval: bele a sürejébe. A kis Eör Sipistát még csecsemőkorában, 1952-ben beoltották egy József Attila-díj vakcinájával, ezért a felnőttkorban jelentkező díjakat már nem kaptak meg, leszámítva azt, hogy Vitéz Kodolányi Gyula vallás- és közoktatási miniszter 2004-ben a „Kisebbségiek a Magyarokért” érdeméremmel tüntette ki. Jelentős költő és elbeszélő, munkásságának déli gyümölcse, a *Lonci narancs-sárgában* című kötet kötelező olvasmány volt a FIDESZ akadémiáján. Drámaíróként főként a kaposvári Csurka István Színház színészbüféjében kísértett Spiró György nevű szellemtársával fölvaltva. Honoráriumukat, egy Second-hand márkájú, lilásbarna színű kord farmeröltönyt, testvériesen megfizették. Speciális munkamódszerére jellemző, hogy egy 1965-ös darabja 1989-ben lett „az év drámája”, egy 1990-ben bemutatott színjátékát viszont csak jövőre fogja megírni.

Most, az ünnep perceiben, egy 1991-es datálású költeményét adjuk közre, amelyet keletkezése idején nem publikálhatott, sőt hathetes ludwigshafeni nyilvánosházi fogságot kellett elszenvednie miatta.

EÖRSI ISTVÁN

Születésnapomra

Harminckét éves lettem én
usque huszonnyolc éve —
végülis derék mutatvány,
a magyar *lebenben* léve,

hisz odalett lassan a *lassen*
e sokkanalas lében;
most posztom a *post*: elég tré
ante-apudnak, fiúk, a *postprae*-ben.

Vagyni vagy nem vagyni: ez itt a
vadonat postArany fordítás;
ötvenhatig számolt, megakadt,
yoricklik csak a Második Sírás,

az Első meg vigyorog rumszagún:
Én egész népemet fogom —
míg nyugtalan erőt tűr csupán
a Földön az erőtlen nyugalom.

Vagyni, nemvagyni. Így-úgy ennyi
a summa: NEM VAGYOK KIKERICCS.
Engem, szegény költőtoll-roptatót
még önmagammal se ikeríts.

A jubileum alkalmából a Könczöl Kiadó reprezentatív válogatásban jelentette meg Eörsi közírásainak gyűjteményét, *A kommunizmus mint a baloldaliság gyermekbetegsége* címmel. Talán kevesen emlékeznek már arra, hogy a múlt század kilencvenes éveinek elején a *Kritika* című posztsztálinista lap hasábjain az egykori harcostárs, a legendás szociáldemokrata vezér, Tamás Gáspár Miklós — jelenleg a rhodesiai dalaizmus lámája — csatolta a következő megrázó kommentárt a címadó íráshoz. „Őrsipistáé az egyetlen szívbe markoló hang a bérsajtó kórusában — olvassuk TGM szavait a megsárgult lapokon. — Ő nézeteimet egyidejűleg éretlen és poshadt gyimilcsekként és a bűzös hagyma széthulló héjaiként aposztrofálta, mindegyre a megrendülés könnyeit csalva szemembe. Hiszen így csak az átkozódik, aki szeret!”

E vallomás minden irodalomtörténeti monográfiánál pontosabban fogalmaz. Beszédesek Eörsi évtizedek óta alakuló *Lipótmezei ciklusának* legújabb darabjai is.

DEÖBLINGI ISTVÁN

Leopold csücsül a konyhában

Leopold csücsül a konyhában —
hol csücsüljön egy szakács?
Előtte hatvan szakácskönyv,
mindegyik Túrós, és mind Lukács.

Ottvan a hatvan, ittvan a száz,
cukrozzad sóval a borsot,
végy harminc gramm hájat, égy
falrahányt borsodós borsót!

Csücsül a konyha Leopoldban,
töpreng a szakácsok egyede:
a kosztot nem Leopold főzte,
mégis Leopold kell megegye.

Őrzi István magas kort megérve is töretlenül őrzi kiapadhatatlan alkotókedvét. Most, második gyermekkorában is bolhát csinál az elefántból. Csípj és trombitálj még sokáig, Barátunk!

E-ÖR-SI IST-VÁN

De-dós-vers

Londonban van bolhapiac,
ott vettem a bolhám.

Derék bolha! Csípéspárti!
Viszket is a felhám.

Szemet szemért! Nagy mérgében
visszacsíp a felha,
a bolha meg szívóskodik,
amilyen egy marha.

Távozz, bolha! — szúr a felha
bolha-irhát vissza;
felha-bolha ügynek levét
Eörsi-irha issza.

Unom bolhát, unom felhát —
írja meg a Hersant:
felhám marad, bolhám repül
Londonba post restante!